

**Muhoksen yläkoulun
toimintakertomus
vuodelta 2024**

MUHOKSEN YLÄKOULUN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

YLEISKATSAUS

Lukuvuoden 2023–2024 alussa Muhoksen yläkoulussa opiskeli 450 oppilasta. Opetusta järjestettiin 23 yleisopetuksen ryhmässä. Seitsemänsiä luokkia ja kahdeksansia luokkia oli kahdeksan ja yhdeksänsiä luokkia oli seitsemän. Lisäksi yläkoululla toimi kolme pienryhmää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna Muhoksen yläkoulun perusopetusryhmien ja pienryhmien määrä pysyi ennallaan. Yläkoulussa opetti ja ohjasi oppilaita 35 aineenopettajaa, kaksi päätoimista oppilaanohjaajaa, nivelvaiheen oppilaanohjaaja, kolme laaja-alaista erityisopettajaa, kolme erityisluokanopettajaa ja kahdeksan koulunkäynninohjaajaa. Yksi koulunkäynninohjaajista ja yksi laaja-alainen erityisopettaja palkattiin valtion myöntämällä erityisavustuksella ns. tasa-arvorahalla. Opettajista kuusi opetti myös Muhoksen lukiolla. Lisäksi kaksi Muhoksen lukion opettajaa opetti Muhoksen yläkoululla. Edellä mainittujen lisäksi yläkoulun toiminnasta vastasivat lukion kanssa yhteinen toimistos sihteeri, kouluavustaja, vahtimestari ja iltavahtimestari.

Lukuvuoden 2024–2025 alussa Muhoksen yläkoulussa opiskeli 460 oppilasta. Opetusta järjestettiin 24 yleisopetuksen ryhmässä. Kaikilla vuosiluokilla (7–9) oli kahdeksan opetusryhmää. Lisäksi yläkoululla toimi kolme pienryhmää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna Muhoksen yläkoulun opetusryhmien määrä kasvoi yhdellä. Yläkoulussa opetti ja ohjasi oppilaita 35 aineenopettajaa, yksi päätoiminen oppilaanohjaaja, yksi 60% työajalla oleva oppilaanohjaaja, yksi 40% työajalla oleva oppilaanohjaaja, nivelvaiheen oppilaanohjaaja, kolme laaja-alaista erityisopettajaa, kolme erityisluokanopettajaa ja seitsemän koulunkäynninohjaajaa. Yksi koulunkäynninohjaaja ja laaja-alainen erityisopettaja on palkattu valtion myöntämällä avustuksella. Opettajista viisi opetti myös Muhoksen lukiolla. Lisäksi kaksi Muhoksen lukion opettajaa opetti Muhoksen yläkoululla. Edellä mainittujen lisäksi yläkoulun toiminnasta vastasivat lukion kanssa yhteinen toimistos sihteeri, kouluavustaja, vahtimestari ja iltavahtimestari.

Vuonna 2024 Muhoksen yläkoulun rehtorina toimi Juha Piirala ja vararehtorina Kari Toivanen. Yläkoulun opetus järjestetään viisijaksojärjestelmällä eli lukuvuosi jaetaan viiteen yhtä pitkään jaksoon. Yhden jakson pituus on 37–38 työpäivää. Oppiaineiden opetus on kurssitettu ja opetussuunnitelman mukaiset kurssit jaetaan lukuvuoden sisällä viiteen jaksoon. Osa oppiaineista, kuten kielet ja matematiikka on hajautettu kaikkiin jaksoihin, jolloin oppilailla on kyseisten aineiden opetusta jokaisessa jaksossa läpi vuoden. Pääosa arvosanoista annetaan lukukausien lopussa ja joitain yksittäisiä numeroita annetaan eri jaksojen päättyessä.

TOIMINALLINEN TULOS

Yläkoulun opetusta voidaan pitää erinomaisena, sillä kaikki 7.- ja 8.-luokkalaiset siirrettiin seuraavalle vuosiluokalle ja lähes jokainen 9.-luokkalainen sai peruskoulun päättötodistuksen kolmen vuoden opiskelun päätteeksi.

Neljällä 9.-luokan oppilaalla opiskelu jatkui vuosiluokkiin sitomattomana opiskeluna seuraavana lukuvuonna. Viimeisten vuosien aikana niiden oppilaiden määrä, joille tehdään vuosiluokkiin sitomaton, opintosuunnitelma on lisääntynyt. Em. ilmiön syytä on vaikea arvioida. Onko taustalla riittämättömyyden tunne vai täydellisyys tavoittelu -aika usein ko. oppilailla ei ole oppimisvaikeuksia, vaan oppimistulokset ovat pääsääntöisesti hyviä, ellei erinomaisia. Joillain

tavoilla nykyinen peruskoulu ei pysty vastaamaan täysin ko. oppilaiden tarpeisiin. Tiettyä huolestumista herättää se seikka, että tarve vuosiluokkiin sitomattomalle opetukselle ilmenee yhä nuoremmilla oppilailta.

Merkittävänä asiana opiskelujen etenemisessä oli henkilökunnan sitoutuminen yhteiseen tavoitteeseen eli oppilaan parhaaksi työskentelemiseen. Tämä näkyi positiivisesti myös koulun työilmapiirissä ja auttoi jaksamaan haastavina aikoina työpaineen keskellä. Kiitoksen ansaitsevat myös kohtuullisen kokoiset ryhmäkoot. Ryhmäkoko onkin yksi keskeisimmistä tukikeinoista, joilla opiskelua voidaan perusopetuksessa tukea.

Kouluvuotta ovat sävyttäneet erilaiset poikkeus- ja erityispäivät. On hyvä muistaa, että monipuolinen opetustyön ulkopuolinen toiminta on keskeinen osa koulun kasvatustoimintaa ja se tuo vaihtelua teoriaopiskelun sävyttämään koulutyöhön. Lisäksi yhteinen koulun arjesta poikkeava ohjelma kasvattaa koulun yhteisöllisyyttä ja auttaa oppilaita jaksamaan koulutyön täyttämän arjen keskellä. Erityispäivinä opitaan muun ohjelman ohella sosiaalisia taitoja ja kerrataan käytöstapoja.

Merkittävä osuus yläkoulun hyvässä tuloksessa on viikoittain kokoontuvalla oppilashuollon suunnitteluryhmällä, joka toimii rehtorin johdolla. Joka maanantai klo 13.10–14.00 kokoontuvaan oppilashuollon suunnitteluryhmään kuuluivat rehtori, opinto-ohjaajat, laaja-alaiset erityisopettajat, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja sekä (kutsuttuna, tarpeen mukaan) sosiaalipalvelun edustaja. Ryhmä käsitteli ja pyrkii löytämään ratkaisuja kouluyhteisössä esiin tulleisiin oppilashuollollisiin ongelmiin.

Arkipäivän oppilashuollollisissa asioissa avainhenkilöinä olivat luokanvalvojat, ja heidän lisäksi toiminnassa oli mukana koko koulun henkilökunta ja oppilaiden huoltajat. Varsinainen yksilökohtainen oppilashuoltotyö toteutettiin erikseen koottavissa moniammatillisissa tapauskohtaisissa oppilashuoltoryhmissä. Koulukohtaista oppilashuoltotyötä tehtiin kolme-neljä kertaa lukuvuodessa kokontuvassa koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä moniammatillisena yhteistyönä. Tähän työhön osallistuivat myös oppilasedustajat ja edustaja vanhempainyhdistyksestä.

Lukuvuoden 2023–2024 monialaisena teemana Muhoksen yläkoululla oli työelämätaidot. Teemaa toteutettiin poikkeuspäivien avulla, joihin sisältyi koululla järjestettäviä teemaan liittyviä työpajoja oppilaille. Teemaa toteutettiin eri oppiaineiden välisenä monialaisena ja eheyttävänä oppimiskokonaisuuksena, johon sisällytettiin laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Lukuvuonna 2024–25 koulun monialaisena teemana on osallisuus. Teemaa on toteutettu mm. järjestämällä aiheeseen liittyviä erityispäiviä oppiainekohtaisesti sekä koko koulua koskevia teemapäiviä.

TALOUDELLINEN TULOS

Muhoksen yläkoulu alitti annetun talousarvion lopullisen toteuman ollessa n. 99 % (alitus n. 67.000 €) talousarviosta. Toimintatuottoja Muhoksen yläkoululla ei vuodelle 2024 ollut muutamaa kymmentä euroa enempää. Aiempina vuosina Muhoksen yläkoululle on kertynyt tuottoja jonkin verran kotikuntalaskutuksesta, kun koululla on opiskelut Muhokselle sijoitettuja nuoria, joista Muhoksen kunta ei ko. lukuvuonna ole saanut kotikuntakorvaustuloja. Yleensä suureen kouluun sijoitetusta oppilaasta ei voida laskuttaa nuoren sijoittanutta kuntaa, koska oppilaskohtainen kustannus alittaa suurella koululla oppilaskohtaiset kotikuntakorvaustulot, jolloin laskutettava osuutta ei synny. On hyvä muistaa, että ko. oppilaiden opetus vaatii kuitenkin usein keskimääräistä enemmän tukitoimi.

Suurimmista menoeristä henkilöstökulut vastasivat kohtalaisen hyvin talousarvio mukaista ennakkointia, sillä alitus ko. menokohdassa oli n. 47.000 € talousarvion ollessa n. 2.530.000 €. Suurimat talousarvion ylitykset henkilöstömenojen osalta näkyvät sijaisten palkoissa (ylitys n. 26.000 € -toteuma 128%). Haasteena sijaiskulujen toteumassa pysymisessä on se, että vuosittainen vaihtelu on suurta. Kokonaisuudessaan palkkojen toteuma oli 99,95 %. On hyvä muistaa, että osa sijaiskuluista katetaan käytännössä sillä, että kutakuinkin sijaiskuluja vastaava alitus syntyy vakituisen henkilöstön palkkaukseen esim. palkattoman virkavapaan seurauksena.

Palvelujen ostot kokonaisuudessa alittivat talousarvioon varatun määrärahan n. 2.600 €:lla. Suurimat ylitykset kohdistuivat tietokoneohjelmistoihin ja lisenssimaksuihin (ylitys n. 1.900 €). Ilmeisesti kustannustason nousua ei kyetty ennakoimaan tarpeeksi tarkasti talousarvion laadinnan yhteydessä. Muissa toimintakuluissa toteuma talousarvioon varattu määräraha alittui n. 1.000 €:lla. Vuonna 2024 vuokrat ja poistot toteutuivat lähestulkoon talousarvion mukaan -suuria heittoja ei ollut. Aiempina vuosina em. kuluissa on ollut suurta vaihtelua talousarvioon verrattuna, vaikka ko. menojen pitäisi olla kohtalaisen vakaita, kun ne on kerran etukäteen laskettu.

Voidaan todeta, että Muhoksen yläkoulun talousarviomäärärahoja tulisi tulevina vuosina korottaa vastaamaan kohonneita materiaalikustannuksia. Korkea inflaatio on heijastunut selkeästi sekä oppimateriaalien että työaineiden hintoihin sekä vuonna 2023 että vuonna 2024. Oppimateriaali- ja -kirjahankintoihin käytettävien määrärahojen riittämättömyys asettaa omat haasteensa uuden opetus suunnitelman hengen mukaisen opetuksen toteuttamiselle. Esimerkiksi uuden opetus suunnitelman vaatimia oppimateriaali- ja -kirjatilauksia ei voida nykyisillä määrärahoilla täysin toteuttaa. Yläkoululla oppikirja- ja -materiaalitalauksia tehtäessä toki huomioidaan kierrätettävyys ja välineiden pitkäikäisyys. Muistutuksena, että työvälineiden käyttö on yläkoululla kovaa ja materiaaleja kuluttavaa.

YHTEISTYÖ KODIN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Koulun tärkein yhteistyökumppani on koti ja tähän yhteistyöhön haluamme kouluna panostaa. Yhteydenpito kotien ja koulun välillä tapahtuu Primuksen internetkäyttöliittymän Wilman avulla. Vanhempiin/huoltajiin ollaan yhteydessä myös puhelimitse sekä palavereissa ja henkilökohtaisissa tapaamisissa. Jokaisen lukuvuoden alussa 7.-luokan oppilaille järjestetään yhteinen ryhmäytymispäivä Koortilassa ja heidän huoltajilleen vanhempainilta koululla.

Perinteinen 6.-luokien tutustuminen Muhoksen yläkouluun järjestettiin keväällä 2024 oppilaille ja heidän huoltajilleen. Marraskuussa 2024 järjestettiin 9.-luokkalaisien huoltajille vanhempainilta tulevaan yhteishakuun liittyen. Opettajat järjestivät lukuvuoden aikana omille valvontaluokilleen vanhempainvartteja. Lisäksi yhteistyötä toteutettiin oppilaspalavereissa, joissa vanhemmat olivat mukana. Oppilaspalavereissa keskusteltiin oppilaan koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Mukana palavereissa oli tarpeen mukaan rehtori, erityisopettaja, sosiaalitoimen edustus ym. yhteistyötahoja.

Luokanvalvojat huolehtivat omien luokkiensa oppilasasioista; seurasivat oman valvontaluokkansa oppilaiden koulunkäyntiä, poissaoloja, oppituntipalautteita yms. ja olivat tarvittaessa yhteydessä koteihin. Yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa oli antoisaa ja sujui hyvässä hengessä.

Yhteistyötä tehtiin myös monien muiden tahojen kanssa, joista merkittävimpinä Muhoksen lukio, alakoulu, esi- ja varhaiskasvatus, seurakunta, 4H- yhdistys, vanhempainyhdistys sekä Oulujoen perhekoti ja Oulujoen koulu. Yhteistyö oli puolin ja toisin onnistunutta.

KATSAUS TULEVAISUUTEEN

Muhoksen yläkoulun tulevaisuus näyttää opetustilojen osalta valoisalta, sillä tilat tarjoavat erinomaiset puitteet muhoslaisille nuorille kulkea opintietään kohti toisen asteen koulutusta ja työelämää. Tiloihin liittyen viime aikoina on noussut huoleksi sisäilmaan liittyvät asiat. Viidestä koulun luokasta on vaihdettu lattiamatot sisäilmavaikutusten perusteella aiempina vuosina ja kesällä 2024 vastaava operaatio tehtiin kahteen luokkaan. Koulun näkökulmasta olisi kuitenkin tärkeää, että kaikki tilat mitattaisiin ja todettaisiin, että onko mahdollista lattiamattojen vaihtotarvetta muissakin tiloissa. Käyttäjän jättäminen epätietoiseksi ja mahdollisten sisäilmaoireiden odottaminen ei ole ratkaisu tässä tilanteessa. Toinen merkittävä huoli liittyy määrärahojen riittävyyteen toiminnan pyörittämisen ja oppimistulosten saavuttamisen näkökulmasta. Ilman rahaa ei voi tehdä tulosta.

Erityisopetuksen resurssien tulee seurata tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvua, jotta laadukas erityisopetus voidaan taata myös Muhoksen yläkoulua käyville perusopetuksen oppilaille. Erityisesti laaja-alaisen erityisopetuksen tuntiresurssi on tällä hetkellä riittämätön. Lisäksi paineita luokkamutoisen erityisopetuksen lisäämiseen on ilmennyt etenkin kuluvana lukuvuonna ja paine jatkuu tulevina vuosina.

Oppilaiden levottomuus on kasvanut viimeisten vuosien aikana. Onko syynä korona, some tai vape (sähkötupakka) vai kaikki em. yhdessä. Ilmiö on yleinen ja on selkeästi näkynyt tiedotusvälineissä kuluneen vuoden aikana. Koulun keinot ovat rajalliset, mutta niitä käytetään ja uusia keksitään tilanteen mukaan. Oppilaita osallistetaan keinojen mietintään ja kokeillaan jotain muuta, jos jokin konsti ei toimi. Toiveena koululla olisi riittävän pienten ryhmäkokojen säilyttäminen ja kasvatusohjaajan tehtävän perustaminen -ohjaajan toiminnasta meillä on hyvä kokemus menneiltä vuosilta.

Kasvavaksi haasteeksi on viime vuosina muodostunut yhä suurempi oppilaiden erityisten opetusjärjestelyjen tarve. Yhä useammalle oppilaalle joudutaan miettimään päivittäisen työajan lyhentämistä, erityisiä koejärjestelyitä ja vuosiluokkiin sitomatonta opetusta. Hyvin usein kyse on koulu-uupumuksesta ja syrjäytymisvaarasta. Erityiset opetusjärjestelyt vaativat koulun henkilökunnalta suurta joustavuutta ja valmiutta kehittää erilaisia ratkaisuja oppilaan oppimisen arvioimiseksi ja toteuttamiseksi käytännössä. Lukuvuonna 2024–245 Muhoksen yläkoululla opiskelee seitsemän oppilasta vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa ja kehityskulku näyttäisi olevan sen suuntainen, että näiden oppilaiden määrä tulee kasvamaan tulevina vuosina.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu tarkoittaa sitä, että oppilas voi opiskella tavanomaista hitaampaan tahtiin ilman, että vuosiluokalta toiselle siirtyminen vaarantuu. Vastaavasti ko. oppilas voi saada perusopetuksen päättötodistuksen kesken lukuvuotta. Em. eritahtisuus asettaa suuria haasteita ko. oppilaiden opetuksen käytännön toteutukselle. Tulevina vuosina tulisikin miettiä mahdollisuutta perustaa erillinen opetusryhmä vastaamaan vuosiluokkiin sitomattomien oppilaiden opiskelusta. Kyseessä voisi olla toisen joustavan perusopetuksen (JOPO) ryhmän perustaminen Muhoksen yläkululle. Yleensä em. oppilailla ei ole vaikeuksia oppimisessa vaan sosiaalisissa tilanteissa ja suuressa ryhmässä opiskelussa. Koko koulun väki tekee ahkerasti työtä opetusmenetelmien kehittämiseksi ja odottaa mielenkiinnolla syksyllä 2025 toteutettavaa oppimisen tuen muutosta.